

3-річне навчання ліценціат (BS) денна форма/вечірня форма

основна мова - 30/30/30/30/30/30*E, TL – 180 год

друга мова - 30/30/30/30*E, TL – 120 год

2-річне навчання магістратура (MS) денна форма/вечірня форма

Основна мова - 30/30/30/30*E, TL – 120 год.

3-річне навчання ліценціат (BS) заочна форма

Основна мова - 20/20/20/20/20/20*E, TL – 120 год.

Друга мова - 20/20/20/20 TL*E, TL – 80 год.

2-річне навчання магістратура (MS) заочна форма

Основна мова - 20/20/20/20*E, TL – 80 год.

Фізіотерапія 3-річне навчання ліценціат (BS) денна форма/вечірня форма. Основна мова - 30/30/26/39*E, TL – 125 год. 2-

річне навчання магістратура (MS) денна форма/вечірня форма

Основна мова - TL 0 – 0 год.

2-річне навчання магістратура (MS) заочна форма

Основна мова - TL 0 – 0 год. [9].

Висновки. Результати дослідження підтвердили, що в академіях фізичного виховання Республіки Польща викладають іноземну мову як обов'язкову дисципліну. Навчання проходить на двох освітньо-кваліфікаційних рівнях ліценціат і магістратури для студентів денної, вечірньої та заочної форми. Кількість навчальних годин з дисципліни іноземна мова для студентів спеціальності фізичне виховання в Академії фізичного виховання імені Броніслава Чеха у Кракові становить 120 – для ліценціату денної та вечірньої форми і 80 – для студентів заочної форми. У магістратурі – 45 год. для денної та вечірньої форми та 20 год. для заочної форми навчання. Організація навчального процесу базується на диференційованому підході до формування груп. За наявності сертифікату про складання іспиту відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти студент звільняється від проходження дисципліни, а оцінка зараховується як підсумкова. Перспективними напрямками подальших досліджень є вивчення організаційних та методичних аспектів формування іншомовної комунікативної компетенції майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту в інших вищих навчальних закладах Польщі та проведення порівняльно-зіставного аналізу з вищими навчальними закладами України.

Література:

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні до 2021 р. [Електронний ресурс]: указ Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15828.htm>

2. Сущенко Л.П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04. / Л.П.Сущенко. – Київ, 2003. – 46 с.

3. Вільчковський Е., Вільчковська А., Пасічник В. Особливості професійно-педагогічної підготовки вчителів фізичного виховання у ВНЗ Польщі // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми / Вільчковський Е., Вільчковська А., Пасічник В. – Київ-Вінниця, 2006. – С. 270 – 274.

4. Долгова Н. О. Хореографічна підготовка студентів в академіях фізичного виховання Польщі / Н. О. Долгова // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. - 2015. - Вип. 129(2). - С. 138-141. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2015_129\(2\)_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2015_129(2)_30).

5. Protsenko U., Pantiuk T., Romanchuk O., Danylevych M. Improvement features of the Ukrainian physical education system // Journal of Physical Education and Sport (JPES), 16 (1), Art 19, pp.113 – 117, 2016.

6. Свириденко І. М. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів немовних спеціальностей / І. М. Свириденко // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна. - 2015. - Вип. 58. - С. 309-311. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_58_118.

7. Проценко У., Романчук О. Формування іншомовної комунікативної компетенції студентів вищих навчальних закладів галузі фізичної культури і спорту // Z 40 Zbiór artykułów naukowych. Konferencja Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej " Filologia, socjologia i kulturoznawstwo. Osiągnięcia naukowe, rozwój, propozycje na rok 2015" – Warszawa: Sp. z o. o. "Diamond trading tour", 2015. – 53 – 56 str.

8. <http://www2.awf.krakow.pl/index.php/structure/language-centre>

9. http://www.awf.krakow.pl/pdf/studia/organizacja_2016_2017.

УДК 796.85:355.23 (075.5)

*Романчук С. В., Одерев А. М., Федак С. С., Афонін В. М., Лесько О. М.
Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів*

ДОСЛІДЖЕННЯ СУБ'ЄКТИВНОЇ ДУМКИ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ЩОДО ВАЖЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Анотація. У статті здійснено теоретичний аналіз та узагальнення даних з питань фізичної підготовленості військовослужбовців. Проаналізовано динаміку показників основних фізичних якостей. Виявлено основні недоліки, які не дають можливості вирішувати основні завдання фізичної підготовки курсантів вищого військового навчального закладу на етапі первинного становлення, можливі шляхи їх вирішення, основні напрями удосконалення військовослужбовців. Розглянуто тенденції досліджень фізичної підготовки у Збройних силах. Визначено вплив фізичної підготовленості

військовослужбовців під час виконання основних видів бойових завдань. Проаналізовано вимоги професійної діяльності військовослужбовців на різних етапах підготовки. Проведений аналіз важливості використання військово-прикладних навиків в умовах ведення бойових дій. Доведено, що система оцінювання та перевірки фізичних якостей військовослужбовців відіграє значну роль у формуванні професійних здібностей військових фахівців. Запропоновано напрямки удосконалення навчально-виховного процесу з фізичної підготовки у ВВНЗ та навчальних центрах Сухопутних військ Збройних Сил України. Результати перевірки виконання вправ дозволили з'ясувати, що використання засобів індивідуального захисту і зброї сприяє вдосконаленню професійних якостей військовослужбовців.

Ключові слова: бойова готовність, фізична підготовка, військово-прикладні навички, учасники бойових дій, вимоги, військовослужбовці.

Аннотація. Романчук С. В., Одеров А. М., Федак С. С., Афонин В. М., Лесько О. М. *Исследование субъективного мнения участников боевых действий о важности физической подготовленности военнослужащих.* Исследование субъективного мнения участников боевых действий о важности физической подготовленности военнослужащих. Романчук Сергей Викторович, Одеров Артур Михайлович, Федак Сергей Сергеевич, Афонин Вячеслав Николаевич, Лесько Орест Михайлович.

В статье осуществлен теоретический анализ и обобщение данных по вопросам физической подготовленности военнослужащих. Проанализирована динамика показателей основных физических качеств. Выявлены основные недостатки, которые не позволяют решать основные задачи физической подготовки курсантов высшего военного учебного заведения на этапе первичного становления, возможные пути их решения, основные направления совершенствования военнослужащих. Рассмотрены тенденции исследований физической подготовки в Вооруженных силах. Определено влияние физической подготовленности военнослужащих во время выполнения основных видов боевых задач. Проанализированы требования профессиональной деятельности военнослужащих на различных этапах подготовки. Проведенный анализ важности использования военно-прикладных навыков в условиях ведения боевых действий. Доказано, что система оценки и проверки физических качеств военнослужащих играет значительную роль в формировании профессиональных способностей военных специалистов. Предложены направления совершенствования учебно-воспитательного процесса по физической подготовке в ВВУЗ и учебных центрах Сухопутных войск Вооруженных Сил Украины. Результаты проверки выполнения упражнений позволили выяснить, что использование средств индивидуальной защиты и оружия способствует совершенствованию профессиональных качеств военнослужащих.

Ключевые слова: боевая готовность, физическая подготовка, военно-прикладные навыки, участники боевых действий, требования, военнослужащие.

Annotation. Romanchuk S., Oderov A., Fedak S., Afonin V., Lesko O. *Research of subjective point of view of those who participated in combat operations concerning the importance of servicemen physical fitness.* Theoretical analyses and summary of servicemen physical training are done in the article. The dynamic of characteristics of main physical qualities has been under analyses. Main disadvantages that prevent from solving main tasks of cadets' physical training on the basic level, probable ways of their solving, core ways of servicemen improvement have been exposed. Tendencies of physical training research in the Armed Forces of Ukraine have been considered. Influence of servicemen physical training on fulfilling combat tasks has been determined. Requirements of professional activities of servicemen on various levels of training have been analyzed. Importance of military implied skills in combat environment was also under analyses. It has been proved that the system of evaluation and examination of servicemen physical characteristics plays a vital role in building up military experts' professional capabilities. Approaches of improving educational process concerning physical training in higher military education establishment and Army research centers of the Armed Forces of Ukraine have been proposed. Examination results of fulfilled tasks gave the possibility to determine that utilizing personal protective equipment and arms assist in improvement servicemen professional qualities.

Key words: combat readiness, military-applied skills, participants of combat operation, requirements, servicemen.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Одним з основних напрямків реформування Збройних Сил України на період до 2020 року поряд з технічним переозброєнням та реорганізацією управлінської структури є професіоналізація, яка включає як перехід збройних сил до комплектування особовим складом на добровільних засадах, так і суттєве підвищення значимості бойової підготовки усіх категорій військовослужбовців [1, 3, 9]. Тому вже сьогодні постає питання: яким має бути рівень фізичної підготовленості військовослужбовців професійної армії? В роботах низки науковців проаналізовано вимоги, які висуває сучасний бій до фізичної підготовленості військовослужбовців, але ще не визначено рівень, який би дозволяв їм успішно вирішувати професійні завдання в бойових умовах [2, 5, 10]. На сьогодні результати військовослужбовців, оцінених за чинними нормативами з фізичної підготовки не дозволяють з впевненістю стверджувати про бойову готовність військовослужбовців. Зміст перевірочних комплексів, які представлені в керівних документах в основному спрямовані на оцінювання загальної фізичної підготовки, на відміну від змісту тестів, які застосовуються в провідних іноземних державах та які характеризують військово-професійну діяльність [2, 4, 7].

Найбільш актуальною дана проблема стоїть у військових навчальних закладах та навчальних центрах Сухопутних військ де готують майбутніх командирів підрозділів, які виконують бойові завдання протягом 20-25 років.

Робота виконана відповідно до плану наукової і науково-технічної діяльності Управління фізичної підготовки Центрального управління підготовки та повсякденної діяльності військ (сил) Збройних сил України «Модель фізичної підготовки у Збройних силах України зразка 2017 року та перспективи її розвитку», шифр – «ПЕРСПЕКТИВА-ФП»

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Низка науковців (О.Д. Гусак, 2011; С.С. Федак, 2013; С.В. Романчук, 2014; І.Л. Шлямар, 2015) у своїх роботах зазначають, що прогресивні зміни форм бойового застосування збройних сил та способу їх комплектування зумовлюють перебудову всієї системи фізичної підготовки [1, 6, 11].

Учені (Ю.М. Антошків, 2004; О.М. Ольховий, 2010; О.М. Боярчук, 2011; С.В. Романчук, 2015 та ін.) виділяють широкий спектр засобів фізичної підготовки, які чинять позитивний вплив на військово-професійну діяльність військових фахівців. Але у науковій літературі не має чіткого визначення засобів, методів, форм організації і проведення спеціально спрямованої фізичної підготовки військовослужбовців, які б дозволяли формувати військовослужбовця з врахуванням специфіки їх військово-професійної діяльності. [5, 8].

У Наставові з фізичної підготовки вказано, що основне завдання фізичної підготовки військовослужбовців є підвищення ефективності бойової роботи, успішність якої досягається здатністю виконувати професійні прийоми й дії, незважаючи на вплив несприятливих факторів зовнішнього середовища та бойової обстановки.

Наші наукові дослідження доводять, що найбільш ефективною умовою виконання бойового завдання є поетапна організація системи фізичної підготовки з використанням військово-прикладних вправ, максимально наближених до умов професійної діяльності [1, 11].

Мета дослідження – проаналізувати та дослідити вплив фізичної підготовленості військовослужбовців на виконання ними завдань в умовах, максимально наближених до бойових.

Завдання:

1. Провести аналіз використання загальних фізичних якостей військовослужбовців під час виконання бойових завдань.
2. Визначити залежність використання загальних фізичних якостей та військово-прикладних навичок під час ведення різних видів бойових дій

Виклад основного матеріалу дослідження. Фізична підготовка відіграє важливу роль у підвищенні бойової майстерності, військово-професійної працездатності військовослужбовців і застосуванні ними всіх засобів під час виконання навчально-бойових та бойових завдань. Бойова діяльність значної кількості військових спеціалістів продовжують бути пов'язаними зі значними, а в критичних умовах й з максимальними фізичними навантаженнями, тобто продовжує мати риси важкої фізичної праці.

З метою оцінювання військово-прикладних навичок у військовослужбовців нами було обґрунтовано та впроваджено низку фізичних вправ для яких розроблено нормативи. При формуванні фізичних вправ нами враховані результати анкетування учасників бойових дій.

Під час проведення дослідження використовувались методи аналізу, анкетування, бесіди та математично-статистична обробка отриманих даних. Апробація проводилася під час планових занять з фізичної підготовки, проведення спортивно-масової роботи, а також в ході супутнього фізичного тренування в комплексі з іншими предметами військово-професійної підготовки.

В результаті проведення аналізу отриманих результатів анкетування було встановлено, що основними видами бойових завдань (дій), до яких були залучені респонденти, були: наступ (9,6 %), засідка (6,0 %), оборона (19,2 %), марш (30,0 %), чергування на блокпостах та охорона таборів, об'єктів (17,0 %), ведення розвідки, пошук, спостереження (3,9 %), вихід з оточення (8,4 %), забезпечення бойових дій, розвантаження боєприпасів, ремонт техніки, інженерне обладнання місць розташування (6,0 %) (рис. 1).

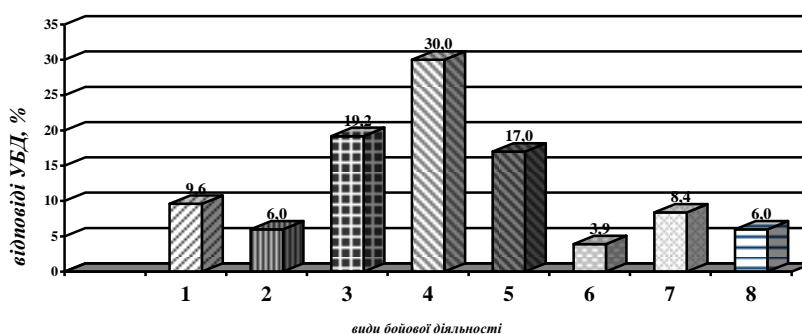

Рис 1 Основні види бойових завдань (анкетування з учасниками АТО), (n=105)

Примітка: 1 – наступ, 2 – засідка, 3 – оборона, 4 – марш, 5 – чергування на блокпостах та охорона таборів, об'єктів, 6 – ведення розвідки, пошук, спостереження, 7 – вихід з оточення, 8 – забезпечення бойових дій, розвантаження боєприпасів, ремонт техніки, інженерне обладнання місць розташування.

Таким чином, стає зрозумілим, що ведення оборонного бою, здійснення маршів, несення служби на блок постах були найбільш розповсюдженими бойовими діями та завданнями, які виконували майбутні офіцери. Респонденти у своїх відповідях звернули увагу на специфічність кожного з виду бойових дій відносно пріоритетності розвитку загальних та спеціальних фізичних якостей, сформованості військово-прикладних рухових навичок, ступеня фізичного та психічного навантаження.

Опитуваними було здійснено, за показниками «особисті відчуття» та «дії підлеглих», відносний розподіл використання у більший чи менший ступені різних фізичних якостей та військово-прикладних рухових навичок під час виконання бойових завдань.

Обробка отриманих результатів дала можливість виявити певні залежності використання фізичних якостей та навичок у тих чи інших видах бойових дій (завдань), що подано у таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняльна таблиця використання загальних фізичних якостей та військово-прикладних навичок під час ведення різних видів бойових дій (завдань), (n=105), %

Види бойових дій (завдань)	Фізичні якості					Військово-прикладні навички				
	сила	витривалість	бистрота	спритність	гнучкість	рукопашний бій	подолання водних перешкод	марш-кидки у пішому порядку	подолання перешкод, загороджень, огорож	пересування на техніці
Наступ	15,6	36,3	25,6	12,5	10	2,9	0	37,1	20	40
Засідка	8,0	35	13	15	29	12,5	2,5	17,5	42,5	25
Забезпечення бойових дій	50,0	29	10	5	6	0	13,3	6,7	38,3	41,7
Оборона	19,4	29,3	24,4	18,8	8,1	3,1	7	3,6	39,7	46,6
Марш	14,2	51,6	11	12,4	10,8	0,2	1,5	7,3	14,3	76,7
Чергування на блок постах, охорона	14,3	42,8	18,6	15,7	8,6	2,9	0	10,7	30	56,4
Вихід з оточення	18,3	45	16,7	14,2	5,8	0	4,3	14,3	20,7	60,7
Ведення розвідки	15,0	56,7	10	10	8,3	0	0	38,3	31,7	30

Так, співвідношення використання загальних фізичних якостей при веденні усіх видів бойових дій, свідчить про провідну роль рівня розвитку витривалості у формуванні високого рівня готовності військовослужбовців до бойової діяльності. Саме високий рівень витривалості визначено як провідна фізична якість у всіх випадках (крім забезпечення бойових дій) зі значним відривом. За узагальненими даними рівень розвитку сили має друге значення за рейтингом (в основному за рахунок ведення певних дій, які притаманні не лише спеціальним, а й всім іншим підрозділам). Окрім того, більш детальний аналіз свідчить про відносно рівномірний розподіл решти фізичних якостей із незначним пріоритетом швидкості та спритності відносно гнучкості. На рис. 2 відображено результати опитування учасників АТО, які зазначили та розподілили важливість використання загальних фізичних якостей під час ведення наступу в умовах ведення бойових дій. В даному випадку ми можемо стверджувати, що витривалість забезпечує та є важливою у досягненні позитивного результату під час наступу в умовах ведення бойових дій. Цікаво зазначити що 36,3 % респондентів на перше місце поставили витривалість, тому що 90 % маршу особовий склад виконує на техніці. Вона полягає в систематичному, багатократному повторенні пересувань на різні відстані і по різній місцевості з різною швидкістю, а отже, і неоднаковим режимом руху. Тому, військовослужбовці з високим рівнем витривалості в умовах бойових дій (впливу значних фізичних і психічних навантажень) переважають за різними показниками військово-професійної діяльності військовослужбовців, у яких рівень цих якостей нижчий. Щодо відповідей про місце гнучкості, ми повністю згодні, у зв'язку з відсутністю дій у військово-професійній діяльності, які б вимагали розвитку даної якості.

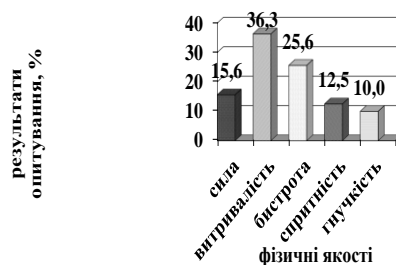

Рис 2 Використання загальних фізичних якостей під час ведення наступу, % (n=105)

Аналіз результатів апробації анкет учасників бойових, які розподілили важливість використання загальних фізичних якостей під час ведення засідки в умовах ведення бойових дій та на полі бою показав, що 35 % особового складу надає перевагу, як при веденні наступу такої фізичної якості як витривалість та гнучкості (29 %). І це дійсно так, що під час ведення розвідки найбільше необхідні саме ті фізичні якості, які дозволяють досягнути перемоги та якісного виконання поставленого завдання командиром.

Проведений аналіз анкетування щодо важливості використання загальних фізичних якостей під час забезпечення бойових дій (доставка та розвантаження боєприпасів, ремонт техніки, інженерне обладнання місць розташування) в зоні проведення АТО свідчить, що силові якості військовослужбовців (50 %) відіграють важливу роль у виконанні дій бойового призначення. Адже, це справді так, у зв'язку з тим, що в умовах ведення бойових та перебування в пунктах постійної дислокації військовослужбовці виконують обслуговування та ремонт техніки, заряджання та розряджання бойових розрахунків, здійснення обладнання опорних пунктів з підготовкою, перенесення вантажів на значні дистанції, що потребує в свою чергу значних силових затрат та витримки (розвиток витривалості). Відповідь на дане питання має повну кореляцію з виконанням військово-професійних завдань.

Аналізуючи важливість використання загальних фізичних якостей в процесі ведення оборони в умовах ведення бойових дій ми можемо стверджувати, що під час оборони майже усі загальні фізичні якості відіграють свою важливу роль. І ми з цим погоджуємося, адже дійсно військовослужбовці виконують саме ті дії, які притаманні військово-професійній діяльності в процесі оборони. Хоча значне місце в даному випадку респонденти надають витривалості (29,3 %) та бистроті (24,4 %). Щодо бистроти, то саме ці дії пов'язані із швидким та рішучим прийняттям та виконанням рішень у разі виникнення складних неочікуваних ситуацій.

Результати опрацювання анкет учасників АТО, щодо важливості використання загальних фізичних якостей під час виконання маршу свідчить, що значна перевага надається витривалості (51,6 %). В даному випадку ми можемо стверджувати, що витривалість забезпечує та є важливою у досягненні позитивного результату під час здійснення маршу, як на техніці та і у пішому порядку. Цікаво зазначити, що особовий склад в процесі виконання здійснює подолання значних відстаней для досягнення та виконання поставленого завдання. Прийоми і дії, що виконують військовослужбовці різних військових спеціальностей у процесі навчально-бойових і бойових завдань, за своїм характером істотно відрізняються. Адже витривалість – є найбільш необхідною під час виконання військово-професійних дій тим або іншим військовим фахівцем.

Проведений аналіз використання загальних фізичних якостей під час виходу з оточення в умовах ведення бойових дій свідчить, що витривалість (45 %) відіграє важливу роль у позитивному вирішенні питання. Саме дана фізична якість необхідна для швидкого подолання значних відстаней із найменшими втратами особового складу на полі бою. Слід зазначити, що решта фізичних якостей, а саме сила (18,3 %), бистрота (16,7 %), спритність (14,2 %) та гнучкість (5,8 %) відіграють неабияку роль під час здійснення маршу та виходу з оточення. Тому ми твердо можемо засвідчити, що усі фізичні якості в тій чи іншій мірі відіграють свою позитивну роль для якісного виконання поставленого бойового завдання.

Як видно з проведення апробації фізична якість витривалість знову займає перше місце в розподілі важливості використанні фізичних якостей (56,7 %). Адже, дослідження багатьох вчених доводять, що військово-професійна діяльність більшості військових спеціалістів продовжує мати чітко виражений руховий компонент. Саме здійснення багатокілометрових маршів в екстремальних умовах потребують значного розвитку витривалості, на важливість якої звернули увагу респонденти у своїх відповідях.

Щодо важливості використання військово-прикладних навиків під час наступу в ході проведення бойових дій респонденти зазначили, що марш-кидки у пішому порядку (37,1 %) та пересування на техніці (40 %) відіграють значне місце у досягненні мети. В даному випадку ми погоджуємося з військовослужбовцями з якими було проведення анкетування, адже саме марші та пересування на техніці найбільше виконуються в процесі бойової діяльності, здійснюється значне подолання дистанції із використанням озброєння та військової техніки.

Проведений нами аналіз важливості використання військово-прикладних навиків в засідці під час проведення бойових дій, безпосередньо в зоні проведення АТО (за результатами надання відповідей учасниками АТО) свідчить, що значна перевага надається військово-прикладним навикам (42,5 %), які пов'язані з подоланням перешкод, загороджень, завалів. Це підтверджується тим, що особовому складу постійно доводиться змінювання місце для проведення засідки, долаючи при цьому на своєму шляху значні перешкоди, загородження. Разом з тим, респонденти звернули увагу на менш важливе використання військово-прикладних навиків у подоланні водних перешкод. Це супроводжується тим, що бойові дії, які на сьогоднішній день ведеться на Сході нашої держави, характеризуються виконанням завдань в основному в містах, застосування артилерії, в меншій мірі ведення дій на водоймищах.

Відповідь опитуваних на питання важливості військово-прикладних навиків в умовах ведення бойових дій в ході надання допомоги та забезпечення бойових дій (розвантаження боєприпасів, ремонт техніки, інженерне обладнання місць розташування) свідчить, про те, що значна увага приділяється подолання перешкод, загороджень, завалів (38,3 %) та пересуванню на техніці (41,7 %). Не випадково зазначені результати (рис. 3.16) в процентному відношенні вказують на те, що військовослужбовці виконують дії на важкопрохідній місцевості з подолання природних та штучних перешкод на фоні виконання бойових завдань як у пішому порядку так і під час пересування на техніці у складі своїх підрозділів. Під час пересування по місцевості на шляху підрозділів можуть зустрічатися різноманітні за характером і складністю природні й штучні перешкоди. Для успішного виконання бойового завдання в таких умовах вимагається наявність у воїнів навичок у їх подоланні зі зброєю з використанням предметів спорядження й різного роду підручних засобів. Слід звернути увагу на те, що респонденти не зазначили на важливість застосування прийомів рукопашного бою під виконання певного виду бойової діяльності.

В своїх відповідях на питання важливості військово-прикладних навиків в процесі оборони важливих об'єктів, складів учасники бойових дій зазначили, що значне місце посідає пересування на техніці (46,6 %). На нашу думку, це пов'язано з тим, що ведення бойових дій потребує постійну зміну своїх позицій для зайняття позицій і здійснення оборони важливих об'єктів, які знаходяться на значних відстанях, що в свою чергу і потребує використання автотранспорту. Адже, більшість завдань бойової підготовки військовослужбовців має виконувати після тривалих маршів в пішому порядку або на військовій техніці.

За результатами обробки анкет та опитування учасників АТО пересування на техніці (76,7 %) відіграє значну важливу роль в досягненні позитивного результату. Це пов'язано з тим, що військовослужбовців, що вправно виконують дії на техніці (укладка бойового комплексу, посадка (висадка) з техніки) досягають позитивних результатів у виконанні бойових завдань. Також, в усіх випадках командир повинен забезпечити прибуття взводу (відділення, танка) в призначений район або на вказаний рубіж своєчасно, у повному складі і в готовності до виконання бойового завдання.

За результатами анкетування учасників бойових дій, важливість використання військово-прикладних навиків в процесі чергування на блокпостах та здійснення охорони важливих об'єктів належить військово-прикладним навикам в пересуванні на техніці (56,4 %). Звісно, що необхідність володіння навиками у оволодінні озброєння та військової техніки була завжди актуальною, а на сьогоднішній день набула важливого значення. Слід зазначити, що респонденти не зазначили доцільності у оволодіння навиками в подоланні водних перешкод (0 %).

Що стосується важливості використання військово-прикладних навиків під час виходу з оточення, респонденти на перше місце віднесли навик у пересуванні на техніці (60,7 %). Не випадково, зазначені військово-прикладні навикі посідають вирішальне місце у зв'язку із тим, що більшість бойових дій, які ведуться на Сході країни потребують долання значних відстаней та підготовленого особового складу, який володіє навик.

Аналізуючи результати опитування військовослужбовців – учасників АТО щодо важливості вправ військово-прикладного характеру під час ведення розвідки можна сказати, що основна увага здійсненню марш-кидків (38,3 %). Це пов'язано з тим, що ведення розвідки є специфічним видом ведення бою. Саме для ефективного результату та надання достовірної інформації щодо застосування сил противником, особового складу необхідно долати значні дистанції різної місцевості в пішому порядку та на техніці, в лісистій місцевості, в приміщеннях, в місті. Виконання марш-кидків не можливе без оволодіння навиками в подолання перешкод, загороджень, завалів (31,78 %) та використання військово-прикладних навиків в пересуванні на техніці (30,0 %).

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, проаналізувавши результати проведеного нами дослідження встановлено, що під час опитування респонденти не згадали про випадки подолання водних перешкод (в екіпіровці) та ведення рукопашних сутичок. Значна увага у виконанні бойових завдань приділяється виконанню марш-кидків у пішому порядку та на техніці, розвитку силових якостей та витривалості, навчанні та оволодінні військово-прикладними навиками в пересуванні на техніці, подоланні перешкод, загороджень, завалів того. Слід зазначити, що респонденти вважають за доцільне не виключати з системи підготовки розділи щодо навчання у подоланні водних перешкод та ведення рукопашних сутичок, а лише змінити їх спрямованість та використовувати як один із засобів виховання психологічної стійкості до дій в екстремальних умовах, впевненості у своїх силах.

Разом з тим, спостереження за учасниками бойових дій, які повернулися із зони АТО, бесіди з ними, а також власний досвід участі у бойових діях свідчать, що через наявність ряду негативних чинників відбуваються фізіологічні зміни в організмі військовослужбовців, а саме: постійне перебування у стані нервового, фізичного напруження та у стані стресу; низька рухова активність під час довготривалого перебування в умовах обмеженого простору (блокпости, кунги, намети, бліндажі); необхідність діяти вночі, за будь-якої погоди і на будь-якій місцевості; перенесення на собі важкої ваги (зброя, набої, спорядження); не регламентованість рухового режиму та ін.

Отже, існування цих розділів в системі фізичної підготовки доцільне на рівні формування навичок всіма військовослужбовцями під час ознайомлення, а сам процес тренування та пристосування сформованих навичок до конкретних умов бойової діяльності повинно бути складовою морально-психологічного забезпечення і тактико-спеціальної підготовки.

Тому проведені роботи в подальшому дозволяють нам у повному обсязі виявити потрібні засоби, методи, форми організації і проведення спеціально спрямованої фізичної підготовки військовослужбовців різних спеціальностей ЗС України з урахуванням специфіки їх військово-професійної діяльності.

Література

1. Одеров А. М. Роль фізичного стану військовослужбовців у забезпеченні їх готовності до бойової діяльності / А. М. Одеров, О. В. Одерова, В. І. Гульоватий // Фізична підготовка особового складу ЗС України, інших військових формувань та правоохоронних органів України: досвід, сучасність, проблеми та перспективи розвитку : матеріали доп. наук.-метод. конф. НУОУ. – Київ, 2014. – С. 84–90.

2. Ольховий О. М. Професійно спрямована система фізичної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів з врахуванням специфіки подальшої військово-професійної діяльності / О. М. Ольховий // Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки військовослужбовців : матеріали Всеарм. наук.-метод. конф., (Київ, 24.11.2011 р.). – Київ, 2011. – С. 48–52.

3. Романчук С. В. Залежність бойової готовності курсантів ВНЗ Сухопутних військ від їх фізичної підготовленості / Сергій Романчук, Олександр Попович, Вадим Красота // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2011. – Вип. 15, т. 2. – С. 222–226.

4. Романчук С. В. Дослідження фізичної підготовленості військовослужбовців під час ведення бойових дій / С. В. Романчук // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. – Київ, 2015. – Вип. 3К1(56). – С. 316–319.

5. Спеціальна фізична підготовка як засіб підвищення ефективності професійної діяльності військовослужбовців Сухопутних військ / В. Кирпенко, В. Романчук, С. Романчук, С. Федак // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2015. – №4 (22). – С. 12–18.

6. Федак С. С. Фізична підготовка як засіб адаптації військовослужбовців до дій в незвичних умовах / С. С. Федак // Перспективи розвитку озброєння і військової техніки Сухопутних військ : тези доп. Міжнар. наук.-техн. конф. – Л., 2013. – С. 273–274.

7. Bonn K. E. Guide to Military Operations Other Than War. Tactics, Techniques and Procedures for Stability and Support Operations / Bonn K. E., Baker A. E. // Domestic and International. – 2000. – P. 13–17.

8. FM 100–23 „Peace Operations”. US. Headquarters Department of the Army. – Washington, DC, 1994.

9. FM 3–0 „Operations”. US. Headquarters Department of the Army, Washington, DC, 2001.

10. FM 3–07 „Stability Operations and Support Operations”. US. Headquarters Department of the Army. – Washington, 2003.

11. Oderov A. Innovative approaches for evaluating physical fitness of servicemen in the system of professional training / Artur Oderov, Serhii Romanchuk, Serhii Fedak, Maksym Kuznetsov, Andrii Petruk, Antonina Dunets-Lesko Orest Lesko, Oleh Olkhovyi // Journal of Physical Education and Sport. – 2017. – Vol. 17 (3) – Art 4, PP. 23-27. – ISSN 2247-8051.

УДК 796.011.3

Самойлик С.В., Максим'як В.М., Дудник Р. І.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, м. Дрогобич

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Анотація. У статті розглядаються проблеми формування культури здоров'я студентів – майбутніх вчителів фізичної культури. Висвітлено теоретичні засади поняття «культура здоров'я». Обґрунтовується необхідність підвищення якості підготовки майбутніх вчителів фізичної культури як фахівців, спроможних дбати не тільки про власне здоров'я, а здатних формувати культуру здоров'я школярів, впливати на розвиток здоров'язберезувальної компетентності учнів.

Ключові слова. Культура здоров'я, здоров'язберезувальна компетентність, майбутні вчителі фізичної культури.

Аннотація. *Самойлик С.В., Максим'як В.М., Дудник Р.І. Формирование культуры здоровья будущих учителей физической культуры.* В статье рассматриваются проблемы формирования культуры здоровья студентов – будущих учителей физической культуры. Освещены теоретические основы понятия «культура здоровья». Обосновывается необходимость повышения качества подготовки будущих учителей физической культуры, способных заботиться не только о собственном здоровье, а способных формировать культуру здоровья школьников, влиять на развитие здоровьесохраняющей компетенции учеников.

Ключевые слова. Культура здоровья, здоровьесохраняющая компетенция учеников, будущее учителя физической культуры.

Summary. *Samoilyk Serhiy Vitaliiiovych, Maksymiak Vasyl Myroslavovych, Dudnik Rostyslav Ihorovych. Formation of the Health Culture in Future Physical Education Teachers.* This article deals with the issues of the formation of health culture in the students – future physical education teachers. Theoretical foundations of the notion «health culture» are provided. The necessity of quality enhancement in the training of future physical education teachers as specialists, able to care not only about their own health but also capable to form the health culture in the pupils, is demonstrated; as well as the importance of skills in influence of the development of the pupils' competence in health care.

The care about the health of every citizen is and has always been the most important aim of the society. Education has in priority an aim to develop the future physical education teachers in a way that they care about their own health and health of the others as the highest social value. One of the most important tasks in the preparation of the future physical education teachers is the formation of their health culture on the high level. Due to the fact that it is a physical education teacher who not only forms pupils' notion of health and it's role in our life, but also uses teaching technologies which form pupils' competence in health care.

The urgency of the search of ways of healthy people upbringing, and not only conservation and maintaining of health, shows the problem of the health culture formation of a future physical education teacher as a specialist able to form pupils' knowledge and skills in care of their health.

Keywords. The health culture, the competence in health care, future physical education teachers.

Постановка проблеми. Найважливішою проблемою суспільства було і залишається піклування про здоров'я кожного громадянина. Пріоритетним завданням освіти є виховання особистості вчителя, яка відповідально ставиться як до власного здоров'я, так і до здоров'я оточуючих як до вищої соціальної цінності. Одним з головних завдань у підготовці майбутніх вчителів фізичної культури – є формування у них високого рівня культури здоров'я. Адже саме вчитель фізичної культури не тільки формує в учнів уявлення про здоров'я, його роль у житті людини, а й застосовує в педагогічній практиці технології, які формують здоров'язберезувальну компетентність учнів.